

[Finansministeren]

nalbanken at søge en meget betragtelig del heraf opsuget ved salg af statsobligationer og statsgældsbeviser, sådan at underskuddets likviditetsmæssige virkninger bliver neutraliseret. Jeg forstod spørgsmålet sådan, at det måske gik på, om det overhovedet var muligt for penge- og kapitalmarkedet at aftage statspapirer i et omfang som det, der her er tale om. Jeg mener, at svaret må være ja. Erfaringerne siden 1975 viser, at det kan lade sig gøre. Stadig flere købergrupper er blevet interesseret i at investere i statspapirer. De første statslån blev næsten udelukkende aftaget af pengeinstitutterne. Men i sidste halvdel af 1976 og i særlig grad i 1977 er en stadig større andel af statspapirerne blevet afsat til husholdninger og virksomheder. Da afsætningsforventningerne i mange brancher jo ikke er lyse, og da kapacitetsudnyttelsen er lav, er det givet, at mange virksomheder har undladt eller har udskudt investeringer, der kunne øge produktionskapaciteten, og en del af disse virksomheder har også købt statspapirer.

Det er klart, at når konjunkturerne vender, så vil nogle virksomheder og husholdninger måske kun være i stand til at aftage en mindre mængde statspapirer, men det skulle jo ikke give problemer, da udviklingen i statens budgetunderskud i denne situation automatisk vil vende og behovet for salg af obligationer minkses.

Hr. Palle Simonsen var tilsyneladende af den opfattelse, at der var en uoverensstemmelse mellem Nationalbankens og regeringens målsætning med hensyn til den indenlandske låntagning. Det kan jeg fuldstændig afkræfte. Det må bero på en misforståelse. Men baggrunden for hr. Palle Simonsens misforståelse er måske, at det forudsatte salg af nye statspapirer og gensalg af statsgældsbeviser ikke er helt så stort som det ventede samlede underskud på statsfinanserne. Årsagen hertil er for det første, at det præcise behov for likviditetsopsugningen ikke kendes. Den private sektors pengeforsyning og renteutviklingen påvirkes af en lang række andre faktorer end udviklingen på statsfinanserne. Salget af statspapirerne og vilkårene herfor må derfor, som det hidtil er sket, indpasses i den rente- og kreditpolitik, der i øvrigt føres, og det forudsatte salg er derfor ingenlunde et mål for låntagningen.

Ved en vurdering af statsfinansernes indenlandske likviditetspåvirkning og statens låntagning må det også tages i betragtning, at en ikke uvæsentlig del af bruttokasseunderskuddet skyldes betalinger til udlandet. Som eksempler kan nævnes renter og afdrag på statens udenlandske gæld og bidrag til udviklingslandene og EF. Disse betalinger øger ikke den samlede pengeforsyning. De repræsenterer imidlertid et forbrug af udenlandsk valuta og er da også medvirkende årsag til statens forsatte udenlandske låntagning.

Endelig vil jeg som en tredje begrundelse nævne, at pris- og aktivitetsudviklingen indelbærer, at den totale omsætning i samfundet vokser år for år, og for at muliggøre denne omsætning må der også være en vis vækst i samfundets pengeforsyning. Det er penge- og kreditpolitikens opgave at sikre denne vækst, men selvfølgelig også at undgå, at væksten bliver for stor, og det er derfor, der ud fra en samlet vurdering af udviklingen i økonomien og pengeforsyningen løbende må tages stilling til påvirkningen fra de enkelte faktorer, herunder statsfinanserne.

Hr. Brusvang vil jeg gerne takke for den venlige vurdering af finansministeriets – jeg tror, det blev udtrykt sådan – håndværksmæssige arbejde i forbindelse med udarbejdelsen af finanslovsforslaget. Jeg er også glad for hr. Brusvangs tilbud om at blive gjort bekendt med, hvordan CD vil stemme om de ændringsforslag til finanslovsforslaget, der fremsættes, og det mener jeg virkelig alvorligt. Min glæde herover overgås kun af den glæde, jeg ville føle, hvis hr. Brusvang slet ikke stillede nogen ændringsforslag og havde tilsluttet sig den aftale, som socialdemokratiet og det radikale venstre nu har indgået.

Det siger sig selv, og det synes jeg jeg er nødt til at gøre en bemærkning om, at jeg selvfølgelig ikke deler den vurdering, som hr. Brusvang fremkom med, gående ud på, at det skulle være socialdemokratiet, der havde ansvaret for aftenens dagsordensdebat og morgenens begivenheder. Det synes jeg var en helt utrolig påstand. Det var nu engang ikke socialdemokratiet, men det var til eksempel CD, der – for nu at citere hr. Brusvang – lod sig drive rundt i manegen af fremskridtspartiet. Jeg deler ganske hr. Brusvangs fortrydelighed over disse overflødige og skadelige manøvrer. Men hr. Brusvang må se sig om efter nogle langt mere